

EUROPESE CENTRALE BANK

HET RECIRCULEREN VAN EUROBANKBIJETTEN: KADER VOOR DE DETECTIE VAN VERVALSINGEN EN VOOR DE SORTERING OP FITNESS DOOR KREDIETINSTELLINGEN EN ANDERE PROFESSIONELE GELDVERWERKERS

I INLEIDING

I.1 DE OVERWEGINGEN DIE TEN GRONDSLAG LIGGEN AAN HET OPZETTEN VAN EEN GEMEENSCHAPPELIJK KADER VOOR HET RECIRCULEREN VAN BANKBIJETTEN

Artikel 106, lid 1, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap en Artikel 16 van de Statuten van het ESCB verlenen het Eurosysteem het wettelijke mandaat eurobankbiljetten uit te geven. Een primaire taak bij het uitvoeren van dit mandaat is het waarborgen van de integriteit en de kwaliteit van de eurobankbiljetten in circulatie en, in het verlengde daarvan, van het vertrouwen van het grote publiek in de eurobankbiljetten. Om deze doelstellingen te verwezenlijken moet de conditie (kwaliteit) van de eurobankbiljetten in circulatie op een goed niveau worden gehandhaafd om zo te garanderen dat de bankbiljetten door het grote publiek worden geaccepteerd als betaalmiddel en gemakkelijk kunnen worden gebruikt door apparatuur die bankbiljetten accepteert. Daarnaast kunnen alleen bankbiljetten die in goede staat verkeren gemakkelijk en betrouwbaar worden gecontroleerd op echtheid. Aangezien bankbiljetten onvermijdelijk gedurende hun circulatie slijten, dienen versleten of beschadigde bankbiljetten snel uit circulatie te worden genomen en te worden vervangen door nieuwe of nog in goede staat verkerende bankbiljetten. Bovendien houdt het beschermen van de integriteit van eurobankbiljetten als betaalmiddel in dat valse bankbiljetten snel als zodanig dienen te worden herkend en onmiddellijk bij de bevoegde nationale autoriteiten dienen te worden ingeleverd, om zo het onderzoek door de desbetreffende instanties die toezien op wetshandhaving, te ondersteunen.

Om een efficiënte distributie van bankbiljetten te garanderen en om ervoor te zorgen dat de bankbiljetten in circulatie van goede kwaliteit zijn, hadden enkele nationale centrale banken een overeenkomst met de kredietinstellingen dat uitsluitend bankbiljetten die door een nationale centrale bank waren verwerkt zouden worden uitgegeven via geldautomaten en automatische geldloketten (hierna wordt naar beide typen automaten verwezen als “geldautomaten”¹).

Deze strategie heeft ervoor gezorgd dat de kredietinstellingen geen vervalsingen aan hun klanten zouden doorgeven. Voorts heeft dit zorggedragen voor een constante terugstroom van bankbiljetten naar de nationale centrale banken en heeft dit hen, in de meeste gevallen, in staat gesteld het kwaliteitsniveau van de bankbiljetten in circulatie te bewaken dankzij een voldoende hoge terugkeerfrequentie van de bankbiljetten in circulatie.

Artikel 6 van de Verordening (EG) Nr. 1338/2001 van de Raad van 28 juni 2001, die de maatregelen vaststelt die noodzakelijk zijn voor de bescherming van de euro tegen valsemunterij, verplicht

¹ De term “automatisch geldloket” dekt in dit kader alle typen “zelfbedienings”-apparatuur (d.w.z. door de cliënt zelf bediende apparaten) die bankbiljetten uitgeven, ongeacht de eventuele andere diensten die worden aangeboden (bijvoorbeeld elektronische bankoverschrijvingen, het drukken van rekeningoverzichten, etc.), met uitzondering van cash-recycling-machines.

kredietinstellingen en alle andere instellingen die beroepshalve deelnemen aan de verwerking en verstrekking aan het publiek van bankbiljetten (en muntstukken), met inbegrip van de instellingen waarvan de activiteit bestaat in het wisselen van bankbiljetten van verschillende valuta's, zoals wisselkantoren (hierna wordt naar al deze verschillende instellingen die beroepshalve deelnemen aan de verwerking en verstrekking aan het publiek van bankbiljetten en muntstukken verwezen als "kredietinstellingen en andere professionele geldverwerkers"), om alle ontvangen eurobankbiljetten (en muntstukken) waarvan zij weten of voldoende redenen hebben om te vermoeden dat deze vals zijn, uit omloop te nemen en onverwijld in te leveren bij de bevoegde nationale autoriteiten. Bovendien bepaalt Artikel 6 dat lidstaten alle nodige maatregelen zullen nemen om ervoor te zorgen dat jegens kredietinstellingen en andere professionele geldverwerkers die de voornoemde verplichting niet nakomen, doeltreffende, evenredige en afschrikkende sancties kunnen worden getroffen.

Op 18 april 2002 heeft de Raad van Bestuur zijn goedkeuring gehecht aan het door het Eurosysteem gehanteerde Referentiekader (de zogeheten "Terms of Reference") voor het gebruik van cash-recycling-machines en cash-in-machines, dat een leidraad vastlegt voor zowel de detectie van vervalsingen als voor de minimumsorteringsnormen ten aanzien van eurobankbiljetten. Na de implementatie van dit Referentiekader door de deelnemende nationale centrale banken, hebben kredietinstellingen in landen waar het "recirculeren" van bankbiljetten (d.w.z. het weer uitgeven van bankbiljetten aan cliënten) voorheen bij de wet of krachtens overeenkomsten met de nationale centrale bank verboden was, nu de mogelijkheid hun cliënten te voorzien van bankbiljetten die intern zijn verwerkt door machines die onder het Referentiekader vallen, naast de bankbiljetten die zij hebben verkregen bij de nationale centrale bank.

Nadat het Referentiekader was goedgekeurd, hebben enkele nationale centrale banken maatregelen getroffen in samenwerking met zowel de banksector als de overheid om de reikwijdte van het Referentiekader te verbreden. Kaders zijn opgezet ter verdere verruiming van het recirculeren van eurobankbiljetten door kredietinstellingen en andere professionele geldverwerkers, op voorwaarde dat de bankbiljetten naar behoren worden gecontroleerd op echtheid en op "fitness" (d.w.z. geschiktheid voor recirculering) door bankbiljetten sorteermachines die door een nationale centrale bank zijn getest en goedgekeurd overeenkomstig de gemeenschappelijke testprocedures van het Eurosysteem. Ten gevolge van de verschillende nationale tradities ten aanzien van de rol van kredietinstellingen in de geldcirculatie en de niet-uniforme implementatie van het Referentiekader op nationaal niveau, bestaan er thans de volgende drie modellen binnen het eurogebied:

1. kredietinstellingen mogen hun cliënten uitsluitend voorzien van bankbiljetten die zij van de nationale centrale bank hebben ontvangen.² Het recirculeren van bankbiljetten is uitsluitend toegestaan indien dit geschiedt door middel van cash-recycling-machines die door het Eurosysteem zijn getest;
2. kredietinstellingen mogen hun cliënten uitsluitend voorzien van bankbiljetten die zij van de nationale centrale bank hebben ontvangen.² Het recirculeren van bankbiljetten is uitsluitend toegestaan indien de bankbiljetten echt zijn bevonden en op fitness zijn gecontroleerd door middel van cash-recycling-machines of andere apparaten die door het Eurosysteem zijn getest en goedgekeurd;

² Kleine contanttransacties over de balie zijn gewoonlijk van deze bepaling uitgezonderd.

3. kredietinstellingen zijn niet gebonden door regelgeving van de nationale centrale bank inzake het recirculeren van bankbiljetten, maar worden verwacht met de nationale centrale bank samen te werken en haar aanwijzingen op te volgen.

De mogelijkheid eurobankbiljetten te recirculeren stelt kredietinstellingen en andere professionele geldverwerkers in staat hun rol in de geld distributie op effectievere en kostenefficiëntere wijze te vervullen. Teneinde concurrentievervalsing te vermijden en binnen het eurogebied geharmoniseerde normen voor het recirculeren van bankbiljetten te bewerkstelligen, is het Eurosysteem een algemeen kader overeengekomen dat in het gehele eurogebied dient te worden toegepast. Dit kader is van toepassing op kredietinstellingen en andere professionele geldverwerkers en legt duidelijke vereisten voor het recirculeren van bankbiljetten vast en met name gemeenschappelijke regels voor de detectie van vervalsingen en minimumnormen voor fitness-controles van eurobankbiljetten.

1.2 DOELSTELLINGEN VAN DIT KADER

De belangrijkste doelstellingen van dit kader zijn, ten eerste, het assisteren van kredietinstellingen en andere professionele geldverwerkers om te voldoen aan de verplichtingen zoals die zijn vastgelegd in Artikel 6 van Verordening (EG) Nr. 1338/2001 van de Raad; ten tweede, het op effectieve wijze implementeren van een gemeenschappelijk beleid ten aanzien van het recirculeren van bankbiljetten door kredietinstellingen en andere professionele geldverwerkers om binnen het eurogebied concurrentievervalsing te voorkomen en om bij te dragen aan het opzetten van één enkel eurobetalingsgebied; ten derde, het aan kredietinstellingen en andere professionele geldverwerkers aanbevelen *due-diligence*-normen na te leven voor het behandelen van eurobankbiljetten om zodoende bij te dragen aan het behoud van de kwaliteit en echtheid van de eurobankbiljetten in circulatie.

Hierbij dient te worden opgemerkt dat kredietinstellingen en andere professionele geldverwerkers niet schadeloos zullen worden gesteld voor eventuele kosten die zich zouden kunnen voordoen in verband met de implementatie van dit kader, of indien de ECB of de nationale centrale banken andere maatregelen eisen om de kwaliteit van de bankbiljetten in circulatie te verbeteren of indien zij besluiten eurobankbiljetten uit te geven met gewijzigde of nieuwe echtheidskenmerken. Daarnaast kan het Eurosysteem, aangezien het de exclusieve bevoegdheid heeft inzake de uitgifte van eurobankbiljetten, te allen tijde dit kader wijzigen of intrekken of andere maatregelen treffen teneinde de integriteit en de kwaliteit van de eurobankbiljetten in circulatie te waarborgen.

2 KADER VOOR HET RECIRCULEREN VAN EUROBANKBIJETTEN DOOR KREDIETINSTELLINGEN EN ANDERE PROFESSIONELE GELDVERWERKERS

Dit algemene kader doet geen afbreuk aan Verordening (EG) Nr. 1338/2001 van de Raad, noch aan door de lidstaten krachtens deze Verordening van de Raad aangenomen nationale maatregelen, maar het draagt bij aan de soepele implementatie van deze maatregelen op die terreinen die vallen onder de bevoegdheden van het Eurosysteem.

2.1 ALGEMENE VEREISTEN VOOR HET RECIRCULEREN VAN BANKBILJETTEN

2.1.1 DEFINITIE VAN BANKBILJETTENSORTEERMACHINES

De bankbiljettensorteermachines die door kredietinstellingen en andere professionele geldverwerkers worden gebruikt voor recirculeringsdoeleinden en die in dit document zijn opgenomen, dienen tot één van de volgende categorieën te behoren:

1. Door cliënten bediende machines, bijvoorbeeld cash-recycling-machines en cash-in-machines.
2. Machines die worden bediend door personeelsleden. Deze door personeelsleden bediende machines kunnen worden onderverdeeld in (i) machines die de echtheid en fitness van bankbiljetten controleren, d.w.z. bankbiljettenverwerkingsmachines/bankbiljettensorteermachines, en (ii) machines die uitsluitend de echtheid van bankbiljetten controleren, d.w.z. bankbiljettendectiemachines. Welk type door personeelsleden bediende machines ook wordt gebruikt, deze dienen alle in staat te zijn pakjes bankbiljetten te verwerken, de individuele bankbiljetten te classificeren als echt of als verdacht (verworpen bankbiljetten) zonder de tussenkomst van de bediener van de machine, en de verdachte (verworpen) bankbiljetten te sorteren en te scheiden van de als echt geclassificeerde bankbiljetten.³

Toekomstige typen machines of andere geldverwerkingsapparatuur met dezelfde functies en gebruikersgroepen als de bovengenoemde typen machines zullen moeten voldoen aan de algemene normen zoals die hieronder worden beschreven om te mogen worden gebruikt voor het verwerken van bankbiljetten die kunnen worden heruitgegeven via geldautomaten of andere door cliënten bediende apparatuur.

Voornoemde typen machines moeten aan te passen zijn om de betrouwbare detectie van nieuwe vervalsingen te garanderen. Bovendien moeten de relevante typen machines aan te passen zijn aan ofwel meer ofwel minder restrictieve fitness-normen.

2.1.2 BEGINSELEN

Kredietinstellingen en andere professionele geldverwerkers mogen eurobankbiljetten uitsluitend heruitgeven aan cliënten wanneer deze bankbiljetten op passende wijze op echtheid en fitness zijn gecontroleerd volgens de criteria zoals die door de ECB in dit document zijn vastgelegd en mogelijke aanvullende regelingen die door de nationale centrale banken worden aangenomen om dit kader te implementeren. Deze aanvullende nationale regelingen dienen geen afbreuk te doen aan het *level playing field*, volledig in overeenstemming te zijn met de in dit document neergelegde normen en periodiek aan het Eurosysteem te worden gerapporteerd.

Kredietinstellingen en andere professionele geldverwerkers dienen verder te voldoen aan alle verplichtingen die zijn vastgelegd in Gemeenschaps- en nationale wetgeving ten aanzien van valsemunterij.

³ De volgende bankbiljettensorteerapparatuur valt niet onder dit document: (1) bankbiljettendetectie-apparaten die de keuze of een bankbiljet echt is of niet aan de gebruiker overlaten; (2) bankbiljettendetectie-apparaten die individuele of pakjes bankbiljetten verwerken en die zonder tussenkomst van de gebruiker de bankbiljetten als echt of verdacht classificeren maar deze niet, op geautomatiseerde wijze, van de echte bankbiljetten scheiden; (3) door personeelsleden bediende kasapparaten (automatische kaskluizen) die door baliepersoneel van kredietinstellingen worden gebruikt als dagkluis bij de balie.

De echtheids- en fitness-controles van de bankbiljetten die zullen worden gerecirculeerd dienen te worden uitgevoerd hetzij door bankbiljettensorteermachines die door de nationale centrale bank zijn getest en goedgekeurd, hetzij door daartoe opgeleide personeelsleden.

Bankbiljetten mogen uitsluitend weer in circulatie worden gebracht via geldautomaten of andere door cliënten bediende apparatuur indien zij op echtheid en fitness zijn gecontroleerd door bank biljettensorteermachines die door een nationale centrale bank zijn getest en goedgekeurd.

Bankbiljetten die door daartoe opgeleide personeelsleden zijn gecontroleerd op echtheid, hetzij handmatig hetzij zonder het gebruik van geteste en goedgekeurde bankbiljettensorteerapparatuur, mogen niet weer in circulatie worden gebracht via geldautomaten of andere door cliënten bediende apparatuur, maar mogen uitsluitend, na op fitness te zijn gecontroleerd, over de balie worden heruitgegeven.

Bankbiljetten die niet op echtheid en fitness zijn gecontroleerd mogen niet worden heruitgegeven en dienen te worden teruggestuurd aan de desbetreffende nationale centrale bank of de door die bank daartoe aangewezen instantie(s).

2.1.3 UITZONDERINGEN

- (a) Handmatige fitness-controles van bankbiljetten die worden heruitgegeven via geldautomaten of andere door cliënten bediende apparatuur

In het geval van verafgelegen filialen van kredietinstellingen met een zeer laag aantal chartale transacties, kan, bij wijze van uitzondering op de in paragraaf 2.1.2 gedefinieerde beginselen, de fitness-controle van bankbiljetten die via geldautomaten of andere door cliënten bediende apparatuur zullen worden heruitgegeven worden uitgevoerd door daartoe opgeleide personeelsleden, die daarvoor wel moeten voldoen aan de minimumsorteringsnorm (handmatige fitness-controle) zoals vastgelegd in de Bijlage bij dit document.⁴ De echtheidscontrole dient te worden uitgevoerd door bankbiljettendeteciemachines die door een nationale centrale bank zijn getest en goedgekeurd. Kredietinstellingen dienen, in nauwe samenwerking met de nationale centrale bank, het volume van handmatig op fitness gecontroleerde bankbiljetten te beperken tot 5% van het totale volume van de desbetreffende coupure dat op nationaal niveau via geldautomaten en andere door cliënten bediende apparatuur wordt gerecirculeerd.

- (b) Overmacht

Ingeval van overmacht, die wordt gedefinieerd overeenkomstig het desbetreffende nationale rechtssysteem waaronder een kredietinstelling of andere professionele geldverwerker is opgericht en ten gevolge waarvan de distributie van bankbiljetten aanzienlijk is belemmerd, mogen kredietinstellingen en andere professionele geldverwerkers bij wijze van uitzondering en op tijdelijke basis, teneinde zorg te dragen voor een soepele distributie van bankbiljetten, de echtheids- en fitness-controles van bankbiljetten laten uitvoeren door daartoe opgeleide personeelsleden overeenkomstig de in dit document uiteengezette vereisten. In dergelijke gevallen van overmacht dient de desbetreffende kredietinstelling of andere professionele geldverwerker onmiddellijk de betrokken nationale centrale bank in kennis te stellen van dergelijke handmatige echtheids- en fitness-controles door daartoe opgeleide personeelsleden. Deze informatie dient vergezeld te gaan van nadere details omtrent de precieze aard van de overmacht en de verwachte duur van de handmatige verwerking van de eurobankbiljetten.

⁴ De nationale centrale banken zullen de Bijlage op verzoek toesturen aan kredietinstellingen, andere professionele geldverwerkers en fabrikanten van machines die bankbiljetten sorteren.

2.1.4 BEDIENING VAN GELDAUTOMATEN EN ANDERE DOOR CLIËNTEN BEDIENDE APPARATUUR DOOR ANDERE DERDEN

Van andere organisaties (in het bijzonder detailhandelaren) die zelfbedieningsapparatuur beheren die eurobankbiljetten verstrekt aan het grote publiek (bijvoorbeeld geldautomaten), wordt, ongeacht of zij al dan niet vallen onder Artikel 6 van Verordening (EG) Nr. 1338/2001 van de Raad, verwacht dat zij naar behoren de bankbiljetten controleren op hun echtheid en fitness overeenkomstig de normen zoals die in dit kader zijn vastgelegd. Het Eurosysteem zal de ontwikkelingen op dit terrein volgen.

2.2 DETECTIE VAN VERVALSINGEN

Het waarborgen van een hoog niveau van detectie van vervalsingen en het voorkomen van hun heruitgifte is van het allergrootste belang. De bankbiljettensorteermachines die worden gebruikt voor het controleren van de echtheid van eurobankbiljetten moeten derhalve in staat zijn op betrouwbare wijze valse eurobankbiljetten als zodanig te herkennen en deze te scheiden van echte bankbiljetten. Kredietinstellingen die eurobankbiljetten over de balie recirculeren moeten ervoor zorgdragen dat deze bankbiljetten ten minste door daartoe opgeleide personeelsleden echt zijn bevonden.

Valse bankbiljetten en bankbiljetten waarvan vermoed wordt dat ze vals zijn, dienen onmiddellijk te worden ingeleverd bij de bevoegde autoriteit, zoals vastgelegd in nationale regelingen in overeenstemming met Verordening (EG) Nr. 1338/2001 van de Raad.

2.3 DETECTIE VAN UNFIT-BANKBILJETTEN

De fitness-controle van de bankbiljetten die zullen worden gerecirculeerd dient plaats te vinden overeenkomstig de in de Bijlage bij dit document uiteengezette gemeenschappelijke minimumsorteringsnormen van het Eurosysteem die een integraal onderdeel vormen van dit kader. “Unfit”-bankbiljetten (d.w.z. bankbiljetten die niet geschikt zijn voor recirculering) dienen aan de nationale centrale bank te worden teruggestuurd. Aangezien de twee laagste coupures (€5 en €10) over het algemeen in de circulatie onderhevig zijn aan grotere slijtage, wordt aangeraden dat deze coupures regelmatig worden geleverd aan detailhandelaren en het algemene publiek om zo een goede kwaliteit van de bankbiljetten te garanderen.

De individuele criteria voor de fitness-sortering worden vastgelegd in een streven naar behoud van de kwaliteit van de eurobankbiljetten in circulatie in de landen van het eurogebied. De ECB kan deze normen herzien om deze doelstelling te verwezenlijken.

Teneinde een soepele werking van de geldcirculatie te waarborgen en om ervoor te zorgen dat bankbiljetten van goede kwaliteit in omloop zijn, volgen de nationale centrale banken de ontwikkeling van de kwaliteit van de eurobankbiljetten in circulatie binnen hun rechtsgebied. In het geval van een vermindering van het kwaliteitsniveau van de bankbiljetten in circulatie van individuele coupures, kunnen de nationale centrale banken, nadat zij de ECB in kennis hebben gesteld, aanwijzingen geven voor aanpassing van de instellingen van de betrokken fitness-detectiesystemen.

2.4 CLASSIFICATIE EN BEHANDELING VAN EUROBANKBIJETTEN DIE WORDEN VERWERKT DOOR BANKBIJETTENSORTEERMACHINES

2.4.1 DOOR CLIËNTEN BEDIENDE MACHINES

In het geval van door cliënten bediende machines moeten de gedeponeerde bankbiljetten worden geïdentificeerd onder een van de hieronderstaande categorieën. Machines die gedeponeerde

Tabel 1 Classificatie van bankbiljetten middels door cliënten bediende machines en de daaropvolgende behandeling

Categorie	Classificatie	Kenmerken	Behandeling
1	Geen bankbiljet, niet herkend als eurobankbiljet.	Niet herkend als bankbiljet want: <ul style="list-style-type: none"> – verkeerde afbeelding en/of formaat; – invoerfout (twee bankbiljetten gepakt door machine, etc.); – grote ezelsoren of ontbrekende gedeelten; – nagetekende biljetten, scheidingsblaadjes, etc.; of – valuta anders dan euro. 	Teruggave aan cliënt.
2	Exemplaar geïdentificeerd als verdacht (vals) eurobankbiljet. ¹⁾	Afbeelding en formaat worden herkend, maar een of meerdere van de echtheidskenmerken ontbreken of vallen duidelijk buiten de tolerantie.	Dient uit circulatie te worden genomen. Dient – samen met informatie aangaande de rekeninghouder – zo spoedig mogelijk te worden ingeleverd bij de bevoegde nationale autoriteiten overeenkomstig nationale regelgeving, uiterlijk 20 werkdagen na deponering in een machine. Dient niet aan de rekeninghouder te worden gecrediteerd.
3	Eurobankbiljet niet duidelijk echt bevonden.	Afbeelding en formaat worden herkend, maar niet alle echtheidskenmerken worden herkend vanwege afwijkingen van de kwaliteit en/of tolerantie. In de meeste gevallen een beschadigd of vuil bankbiljet.	Het bankbiljet moet apart worden verwerkt en zo spoedig mogelijk worden vervoerd naar de bevoegde nationale autoriteiten voor controle op echtheid, overeenkomstig nationale regelgeving, uiterlijk 20 werkdagen na deponering in een machine. ²⁾ De informatie aangaande de rekeninghouder dient te worden opgeslagen voor een periode van 8 weken vanaf het moment dat het bankbiljet is ontdekt door de machine. Deze informatie zal op verzoek beschikbaar worden gemaakt. Een andere mogelijkheid is dat, in overeenstemming met de bevoegde nationale autoriteiten, de informatie die het mogelijk maakt de rekeninghouder te traceren, samen met het Kategorie-3-bankbiljet wordt ingeleverd bij de autoriteiten. Kan aan de rekeninghouder worden gecrediteerd.
4a	Eurobankbiljet geïdentificeerd als echt en fit.	Alle door de machine ondersteunde echtheids- en fitness-controles leveren een positief resultaat op.	Kan worden gebruikt voor recirculering. Dient aan de rekeninghouder te worden gecrediteerd.
4b	Eurobankbiljet geïdentificeerd als echt en unfit.	Alle door de machine ondersteunde echtheidscontroles leveren een positief resultaat op. Door de machine ondersteunde fitness-controles leveren een negatief resultaat op.	Dient niet te worden gebruikt voor recirculering en te worden teruggestuurd aan de nationale centrale bank. Dient aan de rekeninghouder te worden gecrediteerd.

1) In het algemeen zal deze Categorie 2 bestaan uit de meeste door professionele geldverwerkers ontvangen bankbiljetten “waarvan zij weten of voldoende redenen hebben om te vermoeden dat deze vals zijn” in de zin van Artikel 6 van Verordening (EG) Nr. 1338/2001 van de Raad. De uiteindelijke beslissing of een eurobankbiljet echt is wordt genomen door een nationale centrale bank.

2) Indien Kategorie-3-bankbiljetten niet van Kategorie-4a- en Kategorie-4b-bankbiljetten worden gescheiden, dienen alle bankbiljetten te worden behandeld als Kategorie-3-bankbiljetten, en derhalve te worden teruggestuurd aan de bevoegde nationale autoriteiten.

bankbiljetten niet op hun fitness controleren en die “fit” bevonden bankbiljetten (d.w.z. bankbiljetten die geschikt zijn voor recirculering) niet recirculeren, bijvoorbeeld cash-in-machines, hoeven geen onderscheid te maken tussen Categorie 4a en Categorie 4b.

Registratie en identificatie van, ten eerste, Categorie-2- en Categorie-3-bankbiljetten/vervalsingen en, ten tweede, de desbetreffende rekeninghouder is noodzakelijk om te zorgen voor traceerbaarheid van de rekeninghouder en zo voor verhoging van het veiligheidsniveau. Om Categorie-3-bankbiljetten die door een nationale centrale bank als vervalsing zijn geïdentificeerd te kunnen traceren naar de rekeninghouder, moeten de identificatiekenmerken van de bankbiljetten samen met de cliëntidentificatie, voor zover deze informatie niet samen met de Categorie-3-bankbiljetten wordt ingeleverd bij de bevoegde nationale autoriteiten, worden opgeslagen voor ten minste een periode van acht weken nadat de bankbiljetten door de machine zijn ontdekt.

Videobewaking wordt door de politie aanbevolen en zou extra beveiliging kunnen bieden tegen criminele activiteiten. Deze videobewaking valt onder de toepasselijke nationale wetgeving.

2.4.2 DOOR PERSONEELSLEDEN BEDIENDE MACHINES

Door personeelsleden bediende machines dienen de bankbiljetten te classificeren als verdacht of als echt. De echte bankbiljetten dienen op hun fitness te worden gecontroleerd en unfit-bankbiljetten dienen van de fit-bankbiljetten te worden gescheiden.

Tabel 2 Classificatie van bankbiljetten middels door personeelsleden bediende machines en de daaropvolgende behandeling

Categorie	Classificatie	Kenmerken	Behandeling
A	(i) Exemplaar niet herkend als eurobankbiljet of (ii) verdacht (vals) eurobankbiljet.	Exemplaar niet gedetecteerd als bankbiljet vanwege: <ul style="list-style-type: none"> – invoerfout (bijv. twee biljetten gepakt door machine, etc.); – verkeerde afbeelding en/of formaat; – grote ezelsoren of ontbrekende gedeeltes; – nagetekende biljetten, scheidingsblaadjes, etc.; – valuta anders dan euro; – afbeelding en formaat worden herkend, maar een of meerdere van de echtheidskenmerken ontbreken of vallen duidelijk buiten de tolerantie; of – afbeelding en formaat worden herkend, maar niet alle echtheidskenmerken worden herkend vanwege afwijkingen van de kwaliteit en/of tolerantie. In de meeste gevallen een unfit of vuil bankbiljet. 	(i) Exemplaar niet herkend als eurobankbiljet: bijv. blanco papier, andere valuta's en cheques. Na visuele evaluatie door personeelslid dient dit exemplaar van de verdachte eurobankbiljetten te worden gescheiden. (ii) Alle andere exemplaren, d.w.z. verdachte eurobankbiljetten, moeten apart worden verwerkt en zo spoedig mogelijk worden vervoerd naar de bevoegde nationale autoriteiten voor controle op echtheid, overeenkomstig nationale regelgeving, maar in elk geval binnen 20 werkdagen na deponering van deze bankbiljetten.
B 1	Eurobankbiljet geïdentificeerd als echt en fit.	Alle door de machine ondersteunde echtheids- en fitness-controles leveren een positief resultaat op.	Kan worden gebruikt voor recirculering. Dient aan de rekeninghouder te worden gecrediteerd.
B 2	Eurobankbiljet geïdentificeerd als echt en unfit.	Alle door de machine ondersteunde echtheidscontroles leveren een positief resultaat op. Door de machine ondersteunde fitness-controles leveren een negatief resultaat op.	Dient niet te worden gebruikt voor recirculering en te worden teruggestuurd aan de nationale centrale bank. Dient aan de rekeninghouder te worden gecrediteerd.

2.5 INFORMATIE BETREFFENDE DE EUROBANKBIJETTEN EN HUN ECHTHEIDSKENMERKEN

Informatie betreffende de eurobankbiljetten en hun echtheidskenmerken is aan de desbetreffende marktpartijen verschaft in het kader van de testrondes van de euro in 2000 en 2001. Op dit vlak zal het Eurosysteem in de toekomst tevens samenwerken met de relevante tegenpartijen. Het Eurosysteem zal de kredietinstellingen en andere professionele geldverwerkers tijdig informeren over de uitgifte van eurobankbiljetten met gewijzigde of nieuwe echtheidskenmerken om hen in staat te stellen zich tijdig voor te bereiden op het behandelen van de nieuwe eurobankbiljetten.

2.6 GEMEENSCHAPPELIJKE TESTS VAN DE NATIONALE CENTRALE BANKEN VOOR BANKBIJETTENSORTEERMACHINES DIE WORDEN GEBRUIKT VOOR RECIRCULERINGSDOELEN

Overeenkomstig dit kader, vereist het recirculeren van eurobankbiljetten die door bankbiljetten-sorteermachines, zoals gedefinieerd in paragraaf 2.1.1, zijn verwerkt het gebruik van machines waarvan de fabrikanten hebben bewezen dat hun apparatuur voldoet aan de vereisten zoals die in dit document zijn uiteengezet. Voor dit doel bieden de nationale centrale banken op geschikte locaties de fabrikanten gemeenschappelijke tests voor detectorsystemen en bankbiljetten-sorteermachines aan met een brede selectie actuele eurovervalsingen en echte fit- en unfit-eurobankbiljetten. Deze tests zowel als hun uitkomsten zijn geldig in het gehele eurogebied. Elk type door cliënten of door personeelsleden bediende machine dat is getest en goedgekeurd door een nationale centrale bank volgens de gemeenschappelijke testprocedures van het Eurosysteem kan in het gehele eurogebied worden gebruikt, overeenkomstig nationale regelgeving/wetgeving en zonder hertest door andere nationale centrale banken. Het Eurosysteem publiceert op de websites van de ECB en de nationale centrale banken een lijst van door cliënten en/of personeelsleden bediende sorteermachines en detectie-apparatuur, zoals gedefinieerd in paragraaf 2.1.1, die met succes de gemeenschappelijke testprocedures bij een nationale centrale bank hebben doorlopen. Indien een met succes getest type machine een hertest door een nationale centrale bank niet met succes doorloopt, dan wordt de machine van de websites van de ECB en de nationale centrale banken verwijderd. Kredietinstellingen en andere professionele geldverwerkers die dergelijke machines installeren, dienen de desbetreffende nationale centrale bank(en) van het gebruik van de machines op de hoogte te brengen alvorens deze in werking te stellen.

De nationale centrale banken verstrekken aan de fabrikanten of andere derden geen goedkeuringsverklaring ten aanzien van de machines wanneer deze een test succesvol hebben afgerond. Indien echter een machine met succes is getest door een nationale centrale bank, kan een samenvattend testrapport worden verstrekt.

Een test heeft uitsluitend geldigheid ten aanzien van de geteste vervalsingen. Het Eurosysteem draagt geen enkele formele verantwoordelijkheid in het geval dat de met succes door een nationale centrale bank geteste machines niet voldoen aan de vereisten van dit kader. Het is derhalve de verantwoordelijkheid van kredietinstellingen en andere professionele geldverwerkers om, in samenwerking met de fabrikanten, hun machines te actualiseren door de meest recente versie van de echtheidscontrole-hardware en/of -software, zoals die bij de desbetreffende fabrikanten verkrijgbaar is, op hun machines te installeren. Het Eurosysteem zal procedures opzetten om hierbij betrokken derden (fabrikanten en beheerders van machines) te helpen in hun streven hun producten tijdig te actualiseren en om de kredietsector te informeren over actuele vervalsingen met nagemaakte echtheidskenmerken die door machines zijn te lezen. Kredietinstellingen en andere professionele geldverwerkers dienen van fabrikanten te eisen dat deze het desbetreffende

type machine na een actualisering van de echtheidscontrole-hardware en/of -software, opnieuw laten testen door een nationale centrale bank.

Fabrikanten wordt verzocht de nationale centrale banken relevante informatie te verschaffen over hoe de machines kunnen worden aangepast om nieuwe vervalsingen te ontdekken en/of om aan meer restrictieve of minder restrictieve echtheidsnormen te voldoen, respectievelijk, ten eerste, wanneer uitsluitend software-aanpassingen nodig zijn, en, ten tweede, wanneer zowel software- als hardware-aanpassingen nodig zijn. Deze informatie zal worden beschermd door een tussen de betrokken partijen te sluiten geheimhoudingsovereenkomst.

2.7 CONTROLE DOOR DE NATIONALE CENTRALE BANKEN

Kredietinstellingen en andere professionele geldverwerkers dienen de nationale centrale bank regelmatig de volgende informatie te verstrekken om het Eurosysteem in staat te stellen te controleren of aan dit kader wordt voldaan:

- algemene informatie betreffende het recirculeren en cash centres;
- statistieken betreffende het volume van chartale transacties;
- informatie betreffende de voor recirculeringsdoeleinden gebruikte machines en geldautomaten; en
- informatie betreffende verafgelegen bankfilialen met een zeer laag aantal chartale transacties, waar fitness-controles handmatig worden uitgevoerd.

Het Eurosysteem zal, in overleg met de banksector, in de eerste helft van 2005 de details van de te verschaffen informatie nader definiëren.

Kredietinstellingen en andere professionele geldverwerkers zullen de nationale centrale banken in staat stellen systeemcontroles uit te voeren op machines in gebruik teneinde de echtheidsdetectie en fitness-detectie (indien van toepassing), alsook de traceerbaarheid van transacties (door cliënten bediende machines), te verifiëren. Als onderdeel van deze controles kunnen de nationale centrale banken eveneens een beoordeling uitvoeren van de regelingen die gelden voor het beheer van deze machines en de daaropvolgende behandeling van de verwerkte bankbiljetten alsmede, steekproefsgewijs, de door daartoe opgeleide personeelsleden uitgevoerde fitness-sortering. Wanneer een nationale centrale bank gedurende de inspecties enige overtreding vaststelt, dienen de kredietinstellingen of andere professionele geldverwerkers de vereiste maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat aan de vereisten van dit kader zo snel mogelijk wordt voldaan. Waar systeemcontroles duidelijk maken dat een bepaald type bankbiljettensoortemachine niet alle actuele vervalsingen detecteert, dient de desbetreffende instelling al haar betroffen machines onmiddellijk te actualiseren. Daarnaast zal het Eurosysteem met de fabrikanten een regeling treffen dat de informatie over beschikbare actualiseringen van die machines wordt verschaft aan al hun cliënten.

3 IMPLEMENTATIE

De nationale centrale banken zullen dit kader zo snel mogelijk op nationaal niveau implementeren, maar in ieder geval niet later dan eind 2006. Tot de implementatie van dit kader door de nationale centrale banken, blijven de bestaande nationale regelgeving en regelingen van toepassing en blijven de relaties die de nationale centrale banken onderhouden met de nationale professionele geldverwerkers, bestaan. Vanaf het moment dat dit kader op nationaal niveau is ingevoerd, zal er een overgangperiode van twee jaar in werking treden voor de aanpassing van procedures en bestaande machines in gebruik door kredietinstellingen en andere professionele geldverwerkers. Deze overgangperiode eindigt echter uiterlijk eind 2007. In het geval dat kredietinstellingen en andere professionele geldverwerkers besluiten bankbiljetten niet langer te recirculeren, blijven zij de mogelijkheid hebben zich voor hun behoeften aan eurobankbiljetten te wenden tot de nationale centrale banken, op een wijze zoals omschreven door iedere individuele nationale centrale bank.

Dit kader vervangt het door het Eurosysteem gehanteerde Referentiekader voor het gebruik van cash-recycling-machines en cash-in-machines dat op 18 april 2002 door de Raad van Bestuur was goedgekeurd, zonder afbreuk te doen aan de huidige contractuele verbintenissen ten aanzien van deze machines.

© Europese Centrale Bank, 2005

Adres: Kaiserstrasse 29, D-60311 Frankfurt am Main, Duitsland

Postadres: Postfach 16 03 19, 60066 Frankfurt am Main, Duitsland

Telefoon: +49 69 1344 0

Website: <http://www.ecb.int>

Fax: +49 69 1344 6000

Telex: 411 144 ecb d

Alle rechten voorbehouden. Het maken van kopieën voor educatieve en niet-commerciële doeleinden is toegestaan, mits de bron wordt vermeld.

ISBN 978-92-899-0090-4 (website)